

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בטיחות ארצי

כרטיס מידע

מתקני משחק בטוחים לגני ילדים

פעילות תוך שימוש במתקני משחק היא חלק משגרת הפעילות בגן הילדים. עם זאת, מתקני המשחק עלולים להיות מסוכנים אם לא נבחר במתקנים בטוחים ונתחזק אותם בהתאם לדרישות תקן ישראלי 1498 על חלקיו. מטרת מסמך זה להאיר את עיני הגננות ומנהלי הבטיחות ברשויות ולהנחות כיצד לבחור במתקני משחק בטוחים וכיצד לתחזקם נכונה כדי לשמור על בטיחות ילדי הגן.

גורמי סיכון ותאונות

מתקני המשחק עלולים להיות מסוכנים מאוד עקב חוזק חומרים לא מתאים, שימוש בחומרים רעילים, תכנון לא בטיחותי, הצבת המתקן בצורה מסוכנת ותחזוקה לקויה.

דוגמאות למתקנים לא בטוחים, שאינם מתאימים לתקן

בסיס בטון בולט

הבסיס הבולט מהווה סכנה לילד שייפול מהמתקן

מגלשה שבורה

מתקן משחק בלוי ושבור, שממשיך לשמש כמתקן משחק

חיבור מגלשה חסר

מתקן שהתפרק במהלך פעילות הביא להיפגעות של תלמידה

דוגמה למתקן בטוח לשימוש

לא עומד בדרישות התקן

המתקן הוצב על רצפה קשיחה, מורכב מחומרים בעלי עמידות נמוכה

מתקן משחק מתאים לדרישות ת"י 1498. הוצב על משטח סופג אנרגיה, התקנתו בהתאם לדרישות התקן נבחנה ואושרה.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בטיחות ארצי

תקן ישראלי 1498

תקן ישראלי 1498 מפרט את דרישות הבטיחות ממתקן המשחק והאתר, בנוסף התקן קובע את תדירות הבדיקות (יומיות, חודשית, שנתית ותלת שנתית), חובת אחזקה ואת מבצעי הבדיקות (גננת, בודק מוסדות חינוך ומעבדה מוסמכת). תקן 1498 הינו תקן מחייב ומכאן החובה ליישמו. לתקן יתרון הנובע מניהול בטיחות כוללת לגן המשחקים לאורך זמן ולא רק למתקן המשחק עצמו המאפשר לשמור על הגן בטיחותי וביצוע בדיקות ותחזוקה ע"י בעלי מקצוע מוסמכים.

אישור על התאמת מתקן לדרישות התקן

לידיעתכם

בשוק מתקני המשחק קיימים גם מתקנים המתאימים לדרישות תקן ישראלי 562 חלק 8, הדן במתקני משחק לשימוש ביתי, מתקנים אלה אינם בטוחים לשימוש במוסדות חינוך, עקב תכנונם לתדירות שימוש מועטה ועומסים קלים. לדוגמה, בתמונה מתקן המוצב על קרקע קשיחה, עשוי מחומר בעל עמידות נמוכה ואינו מתוכנן לשימוש תדיר כמו זה שמאפיין את גן הילדים.

הדרישות ממתקן משחק בטיחותי

- א. בחירת המתקן מספק, קיים שקיבל אישור התאמה לדרישות התקן ממכון התקנים.
- ב. הצבה והרכבה על משטח רך ע"י חברה בעלת תו תקן להתקנה, בלבד.
- ג. בחינה יומית ע"י הגננת לזיהוי מפגעים מידיים כגון: שברים, מכשולים סביב המתקן וכו'.
- ד. ביצוע תחזוקה ע"י גורם בעל היתר תו תקן לתחזוקה תקף בלבד, לפי ת"י 1498 חלק 7.
- ה. במידה ובאחת הבדיקות מזוהה פער בטיחותי המתקן ייאסר לשימוש עד לטיפול בפער.
- ו. בנספח למסמך זה כרטיס בדיקה לגננת.

המלצות להשגחה בזמן משחק בחצר הגן

בחירת מתקן משחק בטוח אינה מספיקה – עלינו לפקוח עיניים בזמן שהות בחצר!

- השגחו על הילדים במשך השהייה והשימוש במתקנים ושימרו עמם על קשר עין רצוף.
- הסירו מן הילדים שרשרות, שרוכים וחוטים העלולים להיתפס במתקנים.
- הרחיקו את הילדים מנדנדות בתנועה.
- אל תאפשרו לילדים לאכול בעת השימוש במתקנים מחשש לחנק.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בטיחות ארצי

נספח בדיקה לגנות

- ✓ **האם המתקנים תואמים את ייעודם** : אם המתקנים ממלאים את ייעודם, או שמא הילדים מסכנים את עצמם על פי שיקול דעתה כמחנכת ואחראית לשלום הילדים בגן?
- ✓ **כיסוי שטח** – האם הקרקע מכוסה בחול, דשא או גומי? אם המתקן מוצב על אדמה סלעית, קרחות בדשא או משטחי גומי קרועים הוא בלתי בטיחותי.
- ✓ **יציבות** – האם המתקן יציב או מתנועע כאשר מפעילים עליו מעט כוח או כאשר הולכים עליו?
- ✓ **אמצעי טיפוס על המתקנים** – האם שלבי הסולמות או מדרכי המדרגות שלמים? האם משטחי הדריכה וגשרים למיניהם שלמים ולא חסר בהם שלב כלשהו?
- ✓ **בדיקת מעקים** – האם המעקה כולל את כל השלבים? מעקה לא תקין או חוסר בשלבים ניצבים או המצאות שלבים אופקיים שניתן לטפס עליהם מהווים סכנה.
- ✓ **חלקים חדים ומסוכנים** – האם כתוצאה מחלקים שנשברו, נתלשו, או פורקו וכדומה נוצרו פינות חדות ומסוכנות?
- ✓ **מגלשות** – האם המגלשות שלמות לכל אורך משטח ההחלקה, האם יש חלקים חסרים, שבורים או חדים שיכולים לפגוע בילדים?
- ✓ **חלקים בולטים** – האם יש במתקן חלקים בולטים או חדים שיכולים לפגוע בחלקי הגוף כגון ברגים, מסמרים או ראשי מסמרים?
- ✓ **חלקים חדים בבטון** – האם יש חלקים בולטים וחדים בארגז החול אם הוא בנוי מחלקי בטון, בלוקים, יציקה וכד'?
- ✓ **מעקים סביב אזור המשחק** – האם אזור המשחק תחום במעקה (במידה שהמתקנים בנויים על צלע גבעה או על שפת ואדי וכו')?
- ✓ **שרשראות על נדנדות** – האם השרשראות שלמות ולא מחוברות באמצעות חוטי תילוחבלים?
- ✓ **יסודות בטון בולטים** – האם יש בשטח המשחק יסודות בטון בולטים או חלקים שבולטים מתוך הקרקע?
- ✓ **מדבקה/שלט של מכון התקנים** – האם יש על גבי מתקנים בני יותר משנה מדבקה/שלט שמאשרים או פוסלים את תקינות המתקנים?

